

Er werd dus naar wapens gezocht: gegraven, gedregd, steeds zonder succes. Van deze en gene verwierf men een geweer.

Eind juli verhuisde IJzerdraat naar Haarlem waar hij in het Frans Halsmuseum een oud tapijt, eigendom van de gemeente, ging restaureren. Elke avond en elk weekeinde trok hij er op uit om zijn 'Geuzenleger' uit te breiden. De leden stimuleerde hij met zijn 'Berichten'. Begin augustus konden zijn met de hand geschreven, later getypte pamfletjes plaats maken voor een gestencild blaadje, *De Geus van 1940*. Voor de lezers was dit blaadje een belangrijk document: tastbaar bewijs dat de organisatie een realiteit was! Die organisatie breidde zich uit. In verscheidene plaatsen werden nieuwe groepen 'Geuzen' geformeerd: in Rotterdam, in Delft, in Maassluis; men kreeg een contactman bij de werf Wilton-Fijenoord, men ging plannen maken voor sabotage. Medio augustus werden op een nacht vijf Duitse telefoondraden op het gebied van de gemeente Vlaardingen doorgesneden. Vermoedelijk was dit het werk van anderen, maar de strafmaatregelen waarmee de Duitsers dreigden, leidden er toe dat men in de kring der 'Geuzen' opnieuw met nadruk op de plicht der geheimhouding wees.

Aan die geheimhouding ontbrak veel. Menige 'Geus' vond het prikkelend en interessant om aan anderen te vertellen of althans jegens anderen te laten doorschemeren dat een machtig bevrijdingsleger in opbouw was en wie dat hoorde, gaf het verheugd aan anderen door: er 'gebeurde iets'. Eindelijk! Elk die bij het werk betrokken was, had het gevoel, een vaderlandse plicht te vervullen. Naam- en adreslijsten werden opgesteld van NSB'ers, van collaborateurs, van 'Moffenmeiden'. *De Geus van 1940* bleef regelmatig verschijnen en daarin werd nu ook op bepaalde gebeurtenissen in den lande gereageerd. De oproep tot 'samenwerking' met Duitsland die van het Driemanschap der Nederlandse Unie uitging, leidde in het blaadje tot een fel commentaar:

'God bewaar ons! Rotterdam !!! Middelburg !!! Den Helder !!! De Indische gijzelaars !!! God bewaar ons voor samenwerking ! Nooit, nooit, nooit. Liever ons doodgevochten, ons hele land verwoest in de strijd tegen die satanische Nazi's dan ze de medewerking aangeboden van slechts één hand van de grootste beroering uit ons dapper en roemrijk volk.'¹

Het aantal 'Geuzen' (meestal papieren leden die van de organisatie weinig meer merkten dan dat zij van een telkens wisselend, voor Duitsers moeilijk uitspreekbaar wachtwoord in kennis gesteld werden) ging in de vele honderden lopen. In Zwijndrecht en Dordrecht ontstonden nieuwe groepen,

¹ *De Geus van 1940*, no. 4 (vermoedelijk begin september verschenen).